

OIKAISU TUTKIMUKSEEN "ELÄKEIÄN SITOMINEN ELINAIKAAN – MITEN KÄY TYÖURIEN JA TULONJAON?"

(Eläketurvakeskuksen raportteja 05/2013, ETLA B 258)

Jukka Lassila 4.11.2013

Tutkimuksessa "Eläkeiän sitominen elinaikaan – miten käy työurien ja tulonjaon?" havaittiin, että kun vanhuuseläkeikä sidotaan elinajan odotteeseen, täytyy harkita elinaikakertoimen vähentämistä tai mahdollista korvaamista lievemällä leikkurilla. Tutkimuksessa laskettiin lievennetty elinaikakerroin, joka ei kuitenkaan ole sivuilla 62 – 63 esitettyjen kaavojen 1 - 6 mukainen.

Julkaisun laskelmissa käytetty elinaikakertoimen lievennys korottaa nykyistä elinaikakerrointa 2 % laskentakorolla jokaista vanhuuseläkeiän nousuvuotta kohden. Kun merkitään nykyistä elinaikakerrointa kohortille, joka vuonna t täyttää 62 vuotta, termillä $K(62, t)$, on lievennetty eläkeikä V vastaava elinaikakerroin samalle kohortille $K(V-1, t)$:

$$(1) \quad K(V-1, t) = K(62, t)(1, 02)^{V-62}$$

Julkaisun laskelmat kuvaavat siis kaavan (1) mukaista lievennystä ja sen vaikutuksia. Niitä koskevat johtopäätökset ovat edelleen voimassa; lievennyksen tulkinta vain poikkeaa siitä mitä julkaisussa kerrotaan. Artikkelissa "Vanhuuseläkeiän sitominen eliniän kehitykseen" sivulla 76 todetaan, että

- eläkeikään sidottu elinaikakerroin, eli nykyinen elinaikakerroin johon eläkeiän noustessa tehdään lykkäyskorotus, näyttää korvausasteiden ja vanhuuseläkkeen pääoma-arvojen perusteella toimivan hyvin, ainakin henkilöille jotka työskentelevät vanhuuseläkeikään asti.

Johtopäätös on siis edelleen voimassa, sillä muutoksella että eläkeikään sidotun elinaikakertoimen kuvaus muutetaan seuraavasti:

- eläkeikään sidottu elinaikakerroin, eli nykyinen elinaikakerroin jota eläkeiän noustessa korotetaan 2 % laskentakorolla vanhuuseläkeiän nousuvuotta kohden, näyttää korvausasteiden ja vanhuuseläkkeen pääoma-arvojen perusteella toimivan hyvin, ainakin henkilöille jotka työskentelevät vanhuuseläkeikään asti.

Ongelma on, että kaavan (1) mukaisen lievennyksen perustelu ei ole niin selkeä kuin sivuilla 62 – 63 esitettyjen kaavojen mukaisen lievennyksen. Perustelu on oikeastaan vain se, että tällainen lievennys näyttää toimivan hyvin.

Tähän oikaisuun on olemassa liite, jonka voi hakea sivulta <http://www.etla.fi/julkaisut/elakeian-sitominen-elinaikaan-miten-kay-tyourien-ja-tulonjaon/>. Liitteessä esitetään julkaisun artikkelissa "Vanhuuseläkeiän sitominen eliniän kehitykseen" olevat lievennettyyn elinaikakertoimeen liittyvät kuvat kaavojen 1 - 6 mukaan laskettuna, ja artikkelin "Esimerkkilaskelma eläkeikäuudistuksen taloudellisista vaikutuksista" mallilaskelmien tulokset kaavojen 1 – 6 mukaan lasketun elinaikakertoimen lievennyksen tapauksessa. Todettakoon, että jos tutkimusta tehtäessä olisi käytetty kaavojen 1 – 6 mukaista lievennystä, olisi havaittu, että se johtaa kasvaviin korvausasteisiin, eikä tätä lievennysvaihtoehtoa olisi tutkittu sen enempää.